ЗВІТ
про проведення інформаційно-просвітницької кампанії щодо зміцнення здоров'я населення, раннього виявлення захворювань, формування навичок здорового способу життя, зокрема щодо зниження рівня поширеності тютюнокуріння та відповідальної самозбережувальної поведінки у 2026 році

Упродовж 2026 року Міністерством освіти і науки України спільно з обласними та Київською міською військовими адміністраціями, органами управління освітою, закладами освіти, установами системи громадського здоров'я, міжнародними партнерами та громадськими організаціями здійснювалася інформаційно-просвітницька робота, спрямована на формування у дітей, молоді та інших учасників освітнього процесу навичок здорового способу життя, відповідального ставлення до власного здоров'я та самозбережувальної поведінки.

Основними напрямами роботи були популяризація здорового харчування, профілактика тютюнокуріння та вживання нікотиновмісної продукції, підвищення обізнаності щодо профілактики неінфекційних захворювань, важливості фізичної активності, особистої гігієни, раннього виявлення захворювань і своєчасного звернення по медичну допомогу.

МОН забезпечувало організаційний, методичний та інформаційний супровід відповідних заходів у системі освіти, сприяло поширенню тематичних матеріалів, залученню закладів дошкільної та загальної середньої освіти до всеукраїнських ініціатив, а також взаємодії з регіональними органами управління освітою та партнерами.

Окрему увагу приділено використанню освітнього середовища як простору для формування сталих здоров'язбережувальних звичок, у якому профілактична робота здійснюється не лише через окремі тематичні заходи, а й шляхом інтеграції відповідних питань у навчальні предмети, виховну роботу, позакласну діяльність та взаємодію з батьками.

Формування культури здорового способу життя

У закладах освіти територіальних громад проводилися тематичні уроки, виховні години, бесіди, інтерактивні заняття, інформаційні зустрічі, конкурси, квести та інші просвітницькі заходи, спрямовані на формування в дітей і молоді відповідального ставлення до власного здоров'я.

Під час заходів висвітлювалися питання особистої гігієни, дотримання режиму дня, важливості фізичної активності, профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань, психологічного благополуччя, раціонального харчування та відмови від шкідливих звичок.

Зокрема, на Кіровоградщині в закладах дошкільної та загальної середньої освіти Аджамської громади проводилися тематичні заходи щодо дотримання правил гігієни, здорового харчування, фізичної активності та профілактики шкідливих звичок.

В Івано-Франківській області фахівці системи громадського здоров'я проводили інформаційно-просвітницьку роботу з дітьми та педагогами закладів освіти Ямницької громади. Під час зустрічей порушувалися питання

профілактики неінфекційних захворювань, здорового харчування, шкідливого впливу тютюнових виробів та важливості раннього виявлення захворювань.

У Черкаській області в закладах освіти Ладижинської громади проведено тематичні заходи «Їжа, стрес і здоров'я», спрямовані на підвищення обізнаності дітей щодо взаємозв'язку харчування, емоційного стану та загального здоров'я.

На Житомирщині в межах ініціативи «Кожна школа — здорова школа» в Коростенському ліцеї № 6 проведено тематичні активності, присвячені здоровому харчуванню, зокрема питанням споживання солі та цукру, із використанням інтерактивних завдань і тематичних ігор.

Такі заходи сприяють формуванню у здобувачів освіти практичних навичок самостійного прийняття рішень щодо збереження здоров'я та розуміння взаємозв'язку між повсякденними звичками і станом організму.

Популяризація здорового харчування та комунікаційний супровід реформи шкільного харчування

Одним із пріоритетних напрямів інформаційно-просвітницької роботи у 2026 році стало формування культури здорового харчування серед дітей дошкільного та шкільного віку.

МОН спільно з Командою реформи шкільного харчування та ЮНІСЕФ забезпечувало інформаційний і методичний супровід заходів, спрямованих на популяризацію збалансованого раціону, формування корисних харчових звичок та підвищення обізнаності дітей щодо впливу харчування на здоров'я і самопочуття.

У межах комунікаційного супроводу реформи шкільного харчування проводилася взаємодія з обласними військовими адміністраціями, органами управління освітою, територіальними громадами та закладами освіти. Педагогічним працівникам надавалися інформаційні та методичні матеріали, рекомендації щодо організації тематичних занять і висвітлення відповідних заходів.

Проведення Всеукраїнського тематичного уроку до Дня здорового харчування

Важливою подією кампанії стало проведення 16 жовтня 2026 року тематичного уроку до Дня здорового харчування.

МОН спільно з Командою реформи шкільного харчування та ЮНІСЕФ ініціювало проведення тематичного уроку для учнів закладів загальної середньої освіти. Відповідним листом Міністерство звернулося до обласних та Київської міської військових адміністрацій із проханням довести інформацію та надані матеріали до керівників закладів освіти й забезпечити проведення тематичного уроку 16 жовтня 2026 року.

Педагогічним працівникам запропоновано провести окреме тематичне заняття або інтегрувати питання здорового харчування у звичайні навчальні предмети з урахуванням віку дітей та особливостей освітнього процесу.

Для підготовки уроків було надано готові презентації, сценарії занять, відеоматеріали, тести, інтерактивні завдання та практичні вправи. Матеріали

охоплювали різні вікові категорії та передбачали можливість використання як у закладах загальної середньої, так і дошкільної освіти.

Зокрема, для учнів були запропоновані «Мапа смачних пригод», розмальовки, комікс «Щоденні звички Лелі й Северина», інтерактивні ігри, вікторини, мультфільми, плакати «Тарілка здорового харчування» та брошури про здорові харчові звички.

Для педагогічних працівників були доступні онлайн-курси «Основи здорового харчування для учнів 1–4 класів» та «Основи здорового харчування для учнів 5–9 класів», планер для освітян і посібник для громад та закладів освіти з комунікації здорового харчування та проведення тематичних заходів.

Для дітей дошкільного віку підготовлено розмальовки, комікси, ігри, мультфільми, інформаційно-розвиткові плакати та сценарій лялькової вистави «Сад-город».

Окремо педагогам рекомендовано інтегрувати питання здорового харчування у різні навчальні предмети: під час вивчення математики аналізувати вміст цукру та солі у продуктах, на уроках природничих наук і біології розглядати поживні речовини, на заняттях з мистецтва створювати тематичні плакати, а на уроках технологій — розробляти корисні ланчбокси та збалансоване меню.

Заклади освіти також заохочувалися до інформаційного висвітлення проведених уроків на офіційних вебсайтах і сторінках у соціальних мережах із використанням хештегу #ДеньЗдоровогоХарчування2026. При цьому окремо наголошувалося на необхідності дотримання вимог щодо захисту персональних даних дітей та отримання згоди батьків або законних представників на публікацію фотографій.

Ініціатива була спрямована не лише на проведення одноразового тематичного уроку, а й на започаткування сталої традиції щорічного привернення уваги дітей до здорового харчування та формування корисних звичок із раннього віку.

Регіональні приклади проведення заходів:

У Тернопільській області 16 жовтня 2026 року в Шумському ліцеї проведено інформаційну зустріч за участю фахівців системи громадського здоров’я, присвячену реформі шкільного харчування та основам здорового харчування.

У Чернівецькій області в закладах дошкільної освіти Вашковецької та Маршинецької громад, а також Маршинецькому ліцеї проводилися заходи «5 кроків до здорового харчування».

На Закарпатті відповідні просвітницькі заходи проводилися в Ужгородському ліцеї «Імідж» та ліцеї № 4.

У Херсонській області організовувалася інформаційна робота з питань здорового харчування для працівників закладів дошкільної освіти та батьків у громадах області.

В Одеській області проводилася просвітницька робота з учнями щодо профілактики захворювань, безпечного харчування та здорових звичок.

Таким чином, МОН забезпечило організаційне ініціювання тематичного уроку, комунікацію з регіонами, надання педагогам готових методичних ресурсів та рекомендацій щодо проведення занять і висвітлення результатів. Це дало змогу залучити до формування культури здорового харчування не лише учнів, а й педагогічних працівників, батьків та дітей дошкільного віку.

Профілактика тютюнокуріння та нікотинової залежності

Упродовж 2026 року в закладах освіти проводилася інформаційно-просвітницька робота щодо попередження тютюнокуріння, використання електронних сигарет, пристроїв для нагрівання тютюну та інших нікотиновмісних виробів.

Основна увага приділялася інформуванню дітей і молоді про негативний вплив тютюну та нікотину на здоров'я, ризики формування залежності, вплив реклами та маркетингу тютюнової індустрії, а також формуванню навичок протидії соціальному тиску.

У межах відповідної роботи проводилися тематичні лекції, бесіди, дискусії, виховні години, інформаційні кампанії та зустрічі з медичними працівниками й фахівцями центрів контролю та профілактики хвороб.

Зокрема:

В Ужгородському вищому комерційному училищі проведено захід «Молодь обирає здоров'я», приурочений до Всесвітнього дня без тютюну. Учасники обговорювали ризики використання електронних сигарет, вейпів та нікотинової продукції.

У Черкаській області проведено інформаційний захід «Куріння чи здоров'я — зроби вибір», спрямований на профілактику тютюнокуріння серед молоді.

У Чернігівській області 16 жовтня проводилася інформаційна робота з учнями щодо ризиків вживання тютюнових виробів, алкоголю, електронних сигарет, снюсу та нікотинових подушечок.

У Рівненській області організовувалися інформаційні заходи за участю представників органів управління освітою, центрів контролю та профілактики хвороб і правоохоронних органів щодо профілактики куріння та використання вейпів у закладах освіти.

У Запорізькій області для учнів Бердянської гімназії № 16 проведено онлайн-зустріч із сімейним лікарем щодо шкідливого впливу тютюнових виробів, електронних сигарет та нікотинової продукції.

Окремим напрямом стала участь закладів освіти в ініціативі «Школи без тютюну та нікотину». У 2026–2027 навчальному році до неї долучилися 56 закладів освіти з п'яти регіонів України: Івано-Франківської, Миколаївської, Чернівецької, Київської та Львівської областей.

Ініціатива передбачає підвищення обізнаності учнів щодо ризиків вживання звичайних сигарет, електронних сигарет та новітніх нікотинових продуктів, формування навичок протидії соціальному тиску й впливу тютюнової індустрії, а також залучення учнів до розроблення та проведення власних інтерактивних заходів.

Важливим складником профілактичної роботи залишалося інформування учасників освітнього процесу про законодавчі обмеження щодо куріння та використання визначених законодавством тютюнових виробів і пристроїв у приміщеннях та на території закладів освіти.

Раннє виявлення захворювань та профілактика неінфекційних захворювань

У межах інформаційно-просвітницької кампанії здійснювалася робота з підвищення обізнаності дітей, молоді, педагогічних працівників і батьків щодо профілактики захворювань, важливості регулярного контролю стану здоров'я та своєчасного звернення до медичних працівників.

Під час тематичних зустрічей і просвітницьких заходів порушувалися питання профілактики серцево-судинних захворювань, цукрового діабету, онкологічних захворювань, інфекційних захворювань, важливості вакцинації та формування навичок відповідальної поведінки щодо власного здоров'я.

Зокрема, у Сумській області проводилися інформаційні заходи з учнями Конотопського ліцею № 13 щодо профілактики ВПЛ-інфекції, онкологічних захворювань та значення вакцинації.

На Вінниччині поширювалася інформація про програму «Скринінг здоров'я 40+», спрямовану на раннє виявлення серцево-судинних захворювань, цукрового діабету та порушень психічного здоров'я.

В Івано-Франківській області фахівці системи громадського здоров'я проводили інформаційні зустрічі з учасниками освітнього процесу, під час яких розглядалися питання профілактики неінфекційних захворювань та важливості раннього виявлення порушень здоров'я.

Зазначена робота сприяла поширенню інформації про доступні профілактичні заходи, формуванню відповідального ставлення до власного здоров'я та підвищенню обізнаності щодо необхідності своєчасного звернення по медичну допомогу.

Міжвідомча взаємодія та залучення партнерів

Реалізація інформаційно-просвітницьких заходів здійснювалася у взаємодії з органами державної влади, обласними військовими адміністраціями, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, установами системи громадського здоров'я, медичними працівниками та міжнародними партнерами.

До проведення заходів залучалися фахівці обласних центрів контролю та профілактики хвороб, сімейні лікарі, представники правоохоронних органів, громадських організацій та міжнародних організацій.

Важливу роль у популяризації здорового харчування відігравала співпраця МОН із Командою реформи шкільного харчування та ЮНІСЕФ, зокрема в частині підготовки методичних матеріалів, проведення тематичних уроків і поширення інформації серед закладів освіти.

Взаємодія на регіональному рівні забезпечувала можливість адаптувати тематику та формати заходів до потреб конкретних громад, вікових особливостей дітей і безпекових умов.

Інформаційне висвітлення, координація та моніторинг

Інформація про проведені заходи поширювалася на офіційних вебсайтах обласних військових адміністрацій, департаментів і управлінь освіти, закладів освіти, центрів контролю та профілактики хвороб, а також на офіційних сторінках установ у соціальних мережах.

Публікації містили інформацію про тематику заходів, дати проведення, цільові аудиторії, залучених фахівців та основні питання, які розглядалися під час зустрічей.

Для інформаційного висвітлення Всеукраїнського тематичного уроку до Дня здорового харчування було рекомендовано використовувати хештег #ДеньЗдоровогоХарчування2026.

Узагальнення результатів

У 2026 році інформаційно-просвітницька робота у сфері зміцнення здоров'я населення здійснювалася за кількома взаємопов'язаними напрямами: формування навичок здорового способу життя, популяризація здорового харчування, профілактика тютюнокуріння та нікотинової залежності, підвищення обізнаності щодо раннього виявлення захворювань і відповідальної самозбережувальної поведінки.

Серед ключових досягнень варто відзначити:

1. Забезпечено організаційний та інформаційний супровід проведення 16 жовтня 2026 року Всеукраїнського тематичного уроку до Дня здорового харчування, зокрема шляхом направлення листа МОН до обласних та Київської міської військових адміністрацій і надання педагогічним працівникам методичних матеріалів.
2. Забезпечено поширення навчальних і просвітницьких ресурсів для різних вікових категорій — від дітей дошкільного віку до учнів старших класів, а також для педагогічних працівників.
3. Підтримано регіональні ініціативи з популяризації здорового харчування, профілактики неінфекційних захворювань та формування корисних повсякденних звичок.
4. До ініціативи «Школи без тютюну та нікотину» у 2026–2027 навчальному році долучилися 56 закладів освіти з п'яти регіонів України.
5. У регіонах проводилися інформаційні зустрічі, тематичні уроки, лекції та бесіди щодо профілактики тютюнокуріння, використання електронних сигарет і нікотиновмісної продукції.
6. Поширювалася інформація щодо профілактики захворювань, вакцинації, раннього виявлення порушень здоров'я та важливості своєчасного звернення по медичну допомогу.
7. Забезпечувалася взаємодія між органами управління освітою, закладами освіти, установами системи громадського здоров'я, медичними працівниками та міжнародними партнерами.

Проведена у 2026 році інформаційно-просвітницька робота засвідчила важливу роль системи освіти у формуванні культури здорового способу життя та відповідального ставлення до власного здоров’я серед дітей і молоді.

Міністерство освіти і науки України забезпечувало координаційний, організаційний, методичний та інформаційний супровід відповідних ініціатив, сприяло залученню закладів освіти до всеукраїнських і регіональних заходів, поширенню навчальних матеріалів та взаємодії з партнерами.

Подальша робота потребує системного продовження інформаційно-просвітницьких заходів, розширення участі закладів освіти та територіальних громад, посилення профілактичної складової освітнього процесу й удосконалення механізмів збору та узагальнення кількісних показників проведеної роботи.

Посилання за областями

Область	Посилання на оприлюднені матеріали
Вінницька	Школа — простір без тютюну та нікотину
Волинська	Здорові звички — з дитинства; Корисні звички у школі
Донецька	Ініціатива «5 кроків до здорового харчування» в закладах освіти
Житомирська	«Кожна школа — здорова школа»; 7 правил здорового способу життя для школярів; 8 корисних звичок для дітей; Здорове харчування — здорове покоління; інформаційні матеріали щодо зміцнення здоров’я та профілактики захворювань
Закарпатська	Здорове харчування — це не про складні правила
Запорізька	Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб
Івано-Франківська	Інформація про заходи з профілактики захворювань і формування здорового способу життя
Кіровоградська	Інформація про заходи в закладах освіти Кіровоградщини
Миколаївська	Здорове та безпечне освітнє середовище; 8 корисних звичок для здоров’я школяра; Школи без тютюну та нікотину; Просвітницька діяльність у закладах освіти
Рівненська	Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб
Сумська	Старт ініціативи «5 кроків до здорового харчування»; Проміжні результати: 31 захід, 10 закладів, 573 учні; «Кожна школа — здорова школа»; Інтерактивний урок для учнів; Узгодження реалізації ініціативи в закладах освіти

Тернопільська	«Тарілка здорового харчування» для школярів; Початок ініціативи «5 кроків до здорового харчування»
Харківська	«Кожна школа — здорова школа»
Херсонська	Година спілкування «Основи здорового харчування»
Хмельницька	Ініціатива «5 кроків до здорового харчування»
Черкаська	Інформація про заходи «Їжа, стрес і здоров'я»
Чернівецька	«5 кроків до здорового харчування»; Корисні звички для дітей і дорослих; Продовження ініціативи; Заходи в Заставнівському ліцеї
Львівська	Центр громадського здоров'я: результати ініціативи «5 кроків до здорового харчування»
Одеська	Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб
Полтавська	Центр громадського здоров'я: результати ініціативи у семи областях
Київська область та м. Київ	Центр громадського здоров'я: ініціатива «Школи без тютюну та нікотину»

Загальноукраїнські джерела

1. Результати ініціативи «5 кроків до здорового харчування».
2. «Школи без тютюну та нікотину»: 56 закладів освіти.
3. Матеріали щодо тематичного уроку до Всесвітнього дня здорового харчування.